

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

20. september 2013

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 432 (Alm. del) af 14.
august 2013 stillet efter ønske fra Frank Aaen (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvilket dansk historisk empirisk grundlag der er for at antage, at tilpasningen til de strukturelle niveauer vil ske indenfor 6-7 år, sådan som det fremgår af Regneprincipper og modelanvendelse i Finansministeriet s.21, og viser erfaringerne fra 70'erne og 80'erne ikke, at tilpasningen til strukturel ledighed kan tage markant flere år?

Svar

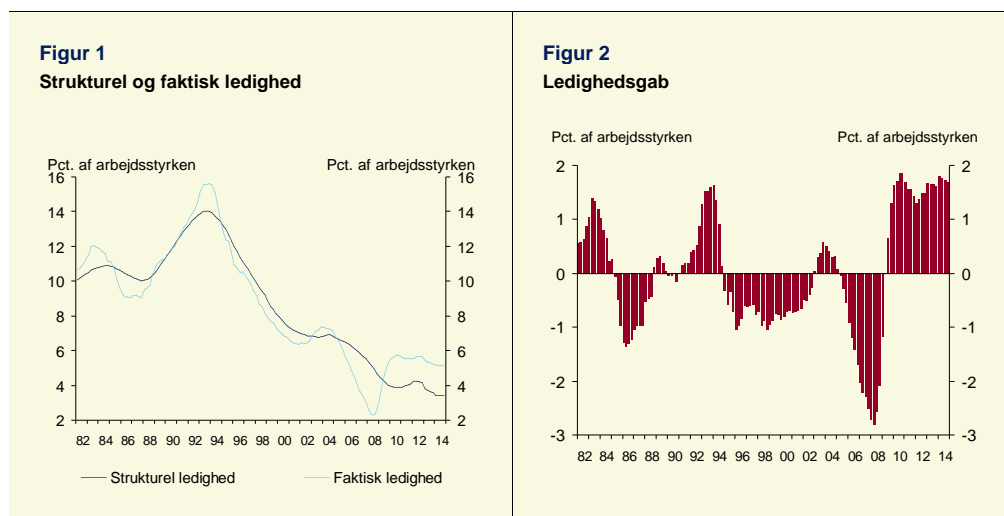
De historiske erfaringer viser, at ledigheden i perioden fra starten af 1980'erne til 2009 i gennemsnit har tilpasset til det strukturelle niveau indenfor i gennemsnit 3-4 år., jf. figur 1 og 2. Det beregnede niveau for den strukturelle ledighed er i sagens natur behæftet med usikkerhed.¹

I 1980'erne har perioder med afvigelser mellem faktisk og strukturel ledighed i gennemsnit haft en varighed på 3 år. Finansministeriet har ikke foretaget beregninger af det strukturelle niveau for ledigheden i 1970'erne.

Under den nuværende lavkonjunktur har ledigheden indtil nu ligget over det beregnede strukturelle niveau siden 2009 med udsigt til et gradvist fald i ledigheden ned mod det strukturelle niveau i de kommende år. Den forholdsvis lange tilpasningsperiode i den nuværende situation skal blandt andet ses i lyset af, at opsving efter finansielle kriser typisk er relativt langtrukne, og at der i nogen tid endnu vil være behov for gældstilpasning i både husholdninger og virksomheder.

I EU-kommissionens skøn for strukturledigheden, som er baseret på en lignende metode som finansministeriets beregninger, ligger varigheden af perioder med afvigelser mellem faktisk og strukturel ledighed på linje med finansministeriets beregninger. EU-kommissionen beregninger for 1970'erne viser, ledigheden lå under det beregnede strukturelle niveau i perioden 1969-1974 (6 år) og over det strukturelle niveau i perioden 1975-1978 (4 år).

¹ Beregningen af forskellen mellem faktisk og strukturel ledighed (ledighedsgabet) er baseret på estimationsmodel med den forventningsudvidede Phillipskurve som det bærende grundlag. Strukturledigheden defineres, som det ledighedsniveau, som er foreneligt med en stabil pris- og lønudvikling på nogle års sigt.

Anm.: Den strukturelle ledighed er defineret som det ledighedsniveau, der er foreneligt med en stabil pris- og lønudvikling.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

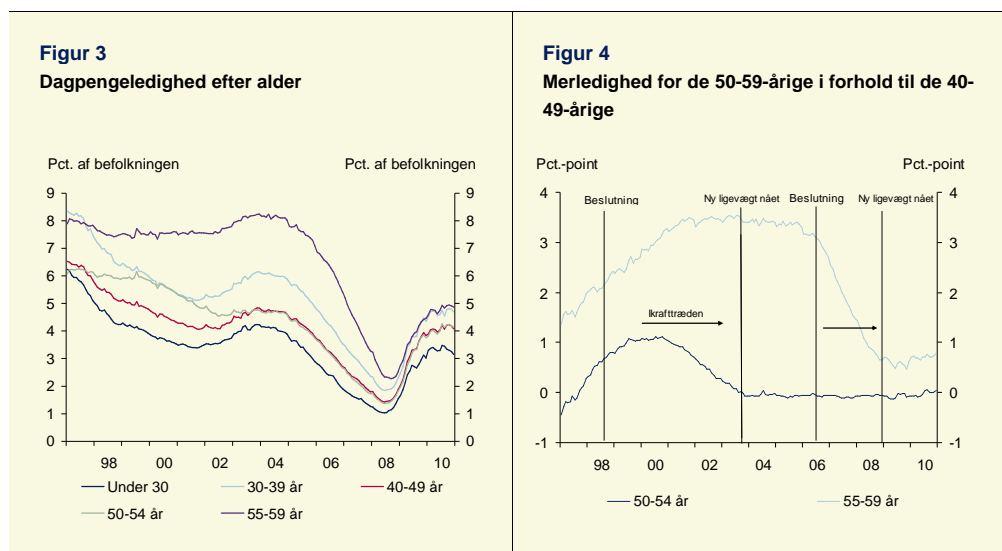
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Samtidig viser erfaringerne med tidligere arbejdsmarkedsreformer, som reducerer den strukturelle ledighed, at virkningen af en reform kan komme relativt hurtigt.

I 1990'erne, hvor der blev foretaget en række strukturreformer på arbejdsmarkedet, faldt den faktiske ledighed i takt med et fald i den strukturelle ledighed.

Et eksempel, på at virkningen af reformer kan komme relativt hurtigt, er afskaffelsen af den forlængede dagpengeperiode for ledige over 50 år. Den forlængede dagpengeperiode blev afskaffet for de 50-54-årige med arbejdsmarkedsreformen i 1998 og for de 55-59-årige med Velfærdsaftalen i 2006. Disse reformer nedbragte merledigheden for personer over 50 år i forhold til de 40-49-årige, jf. figur 3 og 4.

Den fulde reduktion af merledigheden blev opnået i løbet af 4-5 år ved afkortningen af dagpengeperioden for de 50-54-årige i takt med, at alle årgange i aldersgruppen gradvist blev omfattet af regelændringen. Merledigheden for denne aldersgruppe forsvandt altså relativt hurtigt på trods af, at ledigheden generelt var stigende under konjunktursvækkelsen fra 2001 til 2004. Reduktionen af merledigheden for 55-59-årige blev opnået i løbet af 2-3 år, hvor konjunkturerne var særligt gode.

Anm.: Bruttoledigheden omfatter passive og aktiverede dagpengemodtagere. Den forlængede dagpengeperiode for 50-59-årige blev indført i 1994 i forbindelse med forkortelsen af den almindelige dagpengeperiode. Samtidig blev overgangsydelsen udvidet til at omfatte 50-54-årige langtidslidende. Lukningen for tilgang til overgangsydelsen i 1996 indebærer bl.a., at flere 50-59-årige blev omfattet af de særlige dagpengeregler, hvilket afspejles i en stigende merledighed for 50-54-årige frem til midt-2000 og for 55-59-årige frem til midt-2001.

Kilde: CRAM, RAM, bestandsstatistikken, AMFORA og egne beregninger.

Det skal samtidig understreges, at ADAM-modellen, som er anvendt i det omtalte regneeksempel, er en traditionel Keynesiansk inspireret model med en relativt langvarig tilpasning til de strukturelle niveauer for beskæftigelse og ledighed.

Vektor-autoregressive modeller (VAR-modeller) og Dynamisk Stokastisk Generel Ligeveægtsmodeller (DSGE-modeller) er andre modeltyper, som kan anvendes til lignende beregninger som ADAM-modellen. VAR-modeller er særligt velegnet til at studere de dynamiske sammenhænge mellem flere, gensidigt afhængige makroøkonomiske størrelser. Mens DSGE-modeller er særligt karakteriseret ved at være baseret på fremadskuende forventningsdannelse. Danske studier med både VAR- og DSGE-modeller peger på, at økonomien er ca. 3 år om at nå tilbage til ligevægt efter et økonomisk-politiske indgreb.²

Samlet set er det vurderingen, at det ikke er urealistisk at tilpasningen til de strukturelle niveauer vil ske indenfor 6-7 år. Samtidig viser de historiske erfaringer og beregninger på andre typer af makromodeller, at tilpasningen i mange sammenhænge kan ske væsentligt hurtigere.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

² Disse studier er gennemgået i artiklerne *Finanspolitik i makroøkonomiske modeller og Realøkonomiske effekter af finanspolitik i Danmarks Nationalbankens kvartalsoversigt for 3. kvartal 2012 (del 2)*.